

Açık Mimarlık ve Tasarım Stüdyosu'nun üç kurucu mimarı gücünü birliktelikten alıyor:

AMATÖR HEYECANIMIZI HIÇ KAYBETMEDİK

Yaptığımız işler, projeler kolektif bir ürün olarak ortaya çıkıyor. Üçümüzün hem karakteri hem de mesleki deneyimi birbirinden farklı olduğundan bu durum projeye "tamamlanmışlık" olarak yansıyor. Her birimiz farklı olsak da mesleğimize verdiğimiz önem aynı. Bu sayede amatör heyecanımızı hiç kaybetmedik. Bir arada olmamız bize destek ve güç veriyor.

İLKAY KILINÇ AKARSU

Funda Erdemli, Ela Güneş ve İlkay Kılınç, üç başarılı kadın mimar. 10 yıldır Açık Mimarlık ve Tasarım Stüdyosu çatısı altında birlikte üretiyor, birlikte çalışıyorlar. Her birinin 20 yıla uzanan mesleki tecrübesi var. Mezun olduktan sonra farklı ofislerde mimar olarak çalışmışlar. Yolları keşiştiğinde de güzel bir yolculuğun ilk adımlarını birlikte şu duygularla atmışlar: "Üçümüz için yeni bir deneyim olacaktı, en cezbedici tarafı buydu. 2011 yılında mimarlık ofisi kurma fikri ortaya çıktığında iletişime açık, hem biz hem de çalışanlarımız için yaratıcı ve huzurlu bir çalışma ortamı yaratmayı birinci önceliğimiz olarak belirledik."

Peki sonra? O günden bugüne nasıl bir yol kat ettiniz?

FUNDA ERDEMLİ: İlk günler projelerde üçümüz çalıştık, aramızda iş bölümü yapıp açık ofis düzeninde karşılıklı masalarda projelerin eksiklerini ve ihtiyaçlarını belirleyip çalışma programımızı hazırlıyorduk. Bir araya gelmeden önce bulunduğumuz firmalarda uluslararası projelerde, kalabalık ekiplerle çalışma tecrübesi edinmiştik. Küçük bir ekip olmamıza rağmen çok fonksiyonlu projelerde koordinasyonu tamamlanmış ve yüksek standartlarda proje üretimi gerçekleştirebildik. İlerleyen günlerde proje sayısı arttıkça ve kapsamı büyüdükçe ekibimizi genişlettik. Yıllar içerisinde edindiğimiz tecrübeleri ekip arkadaşlarımıza aktarmaya çalıştık. İlk günden itibaren proje üretimi aşamalarında aktif rol aldık. Üçümüzden biri mutlaka projenin yürütücüsü görevini üstleniyor, işverenle görüşmeleri, projenin organizasyonunu yapıyor ve ihtiyaçlar doğrultusunda projede çalışacak ekibi belirliyor. Bu ekip içerisinde çalışanlarımızla birlikte diğer

“
Kurallara dayalı olmayan, karşılıklı anlayış ve hoşgörü üzerine kurulmuş dinamik bir ofis yapımız var.
”

iki ortak da olabiliyor. Kurallara dayalı olmayan, karşılıklı anlayış ve hoşgörü üzerine kurulmuş dinamik bir ofis yapımız var.

Projeleri seçerken ya da uygularken genellikle aynı dili mi konuşursunuz? Ortak noktada buluşmak zaman zaman zor olmuyor mu? Uyumunuzu neye borçlusunuz?

FUNDA ERDEMLİ: Her zaman aynı dili konuşmuyoruz tabii, ortak noktada buluşmak kolay olmuyor, hatta buluşamadığımız zamanlar da oluyor. O zaman üç kişi aramızda oyla-

ma yapıp karara bağlıyoruz. İki kişi aynı fikirdeyse üçüncü kişi karara saygı gösteriyor.

Açık Mimarlık ve Tasarım Stüdyosu imzasızın karakteristik özelliklerini anlatır mısınız?

İLKAY KILINÇ: Yaptığımız işlerin, projelerin kolektif bir ürün olarak ortaya çıkması diyebiliriz. Üçümüzün hem karakteri hem de mesleki deneyimi birbirinden farklı olduğundan bu durum projeye "tamamlanmışlık" olarak yansıyor. Her birimiz farklı olsak da mesleğimize verdiğimiz önem aynı. Bu sa-

yede amatör heyecanımızı hiç kaybetmedik. Bir arada olmamız bize destek ve güç veriyor.

Çalışma prensipleriniz, olmazsa olmazlarınız neler?

ELA GÜNEŞ: Başta söylediğimiz gibi iletişime açık bir çalışma ortamı yaratmak bizim firmayı kurarken ilk önceliklerimizdendi çünkü büyük ölçekli projeler her zaman ekip işidir. Birlikte çalıştığımız ekip arkadaşlarımızın ve diğer disiplinlerin ihtiyaçları, hakları her zaman önceliklerimiz arasındadır.

“
Halk Kuleleri'nin kaba
inşaata tamamlandı,
2022 yılı Haziran ayında
kullanıma açılması
hedefleniyor.
”

Ağırlıklı olarak alışveriş merkezi, ofis ve konut binaları üzerinde yoğunlaştığımızı görüyoruz. İnsan, toplu yaşam ve ortak kullanım alanlarını merkeze alan projeler bunlar. Böylesi büyük ölçekli projeler mimar olarak nasıl bir duyu ve sorumluluk yükliyor size?

FUNDA ERDEMLİ Böyle büyük projeler birçok ekibin ortak çalışması sonucu ortaya çıkıyor. Proje üretiminden başlayıp saha uygulamaları tamamlanmaya kadar farklı ekipler, farklı zamanlarda emek harcıyor. Mimar olarak sorumluluğumuzu; projede yer alan ve ileride projeye katılacak tüm ekipleri aynı

premipler etrafında buluşturacak, projenin önceliklerini belirten dokümanları hazırlamak veya hazırlanmasını sağlamak olarak tanımlayabiliriz.

Halk GYO ile yollarınız nasıl keşti?

FUNDA ERDEMLİ 2015 yılında, bizden bu proje için teklif istediklerinde tanıştık. Halk Kuleleri projeleri belirli bir aşamaya gelmişti. Referanslarımızı incelediler, proje için öngörülen süre çok kısaydı, bu süreçte projeyi tamamlayabileceğimize ikna oldular ve birlikte çalışmaya başladık. Biz de onların güvenini boşa çıkarmadan belirtilen tarihlerde projeleri teslim edip bugüne kadar projenin farklı evrelerinde birlikte çalışabildik.

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi'nde yer alan Halk Kuleleri'nin tasarım süreci nasıl gelişti? Kuleleri tasarlarken özellikle neleri gözettiniz? Hangi ayrıntıları öne çıkardınız?

ELA GÜNEŞ Halk Kuleleri, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi yerleşkesinin ana meydanına giriş kapısı niteliğinde tasarlandı. Podyum alanları üzerinde yükselen iki A+ Ofis kulesi, oditoryum, yeme içme alanları gibi destek birimleri ve ticari ünitelerden oluşuyor. 46 katlı ana kule Halkbank Genel Müdürlüğü, 34 katlı ikinci kule ise ticari ofis binası şeklinde planlandı.

Yapılar gösterişten uzak, sade ve akılcı; etkin alan kullanımı yanında deprem dayanımı, yangın güvenliği, enerji verimliliği, konfor koşulları ve düşük sirkülasyon performansı açısından üst düzey standartlar benimsendi. "LEED Platin" yeşil bina sertifikasyonu, kule katlarında doğal havalandırma, "super double deck" asansörler, doğal aydınlatma ve ısıtma kapasitesi yüksek camlar ile buz depolama merkezi projeye bu doğrultuda entegre edilen öğelerden.

İnsan ölçeğindeki kütlelerin tekrarıyla meydana getirilen cephe kompozisyonundaki taş ve cam birlikteliği, gelenek ve çağdaşlığın harmanlandığı zamansız bir imge sunarken güven ve kalıcılığa da vurgu yapıyor.

Proje şu an hangi aşamada? Ne zaman tamamlanmasını öngörüyorsunuz?

FUNDA ERDEMLİ Binaların kaba inşaatı tamamlandı, cephe imalatları devam ediyor. 2021 yılı sonunda cephe işlerinin tamamlanması, 2022 yılı Haziran ayında da binaların kullanıma açılması hedefleniyor. Halk Kuleleri İstanbul Uluslararası Finans Merkezi'nin bir parçası olduğundan, finans merkezi iş programlarına uygun olarak süreç yönetiliyor.

“
Halk Kuleleri, İstanbul
Uluslararası Finans
Merkezi yerleşkesinin ana
meydanına giriş kapısı
niteliğinde tasarlandı.
46 katlı ana kule Halkbank
Genel Müdürlüğü, 34 katlı
ikinci kule ise ticari ofis
binası şeklinde planlandı.
”

01, 02. HALKBANK KULELERİ, 03. 10BURDA AVM,
04. AZERBAJYAN AGROPARK HOTEL BAZAAR,
05. 39BURDA AVM, 06. HATAY PAMUK PARK AVM.

“ Son 10 senede sektörde kadınlar adına olumlu değişimler olduğunu hissediyoruz; kadın emeği artık hak ettiği saygıya bir parça daha yakın. Bunda da işini iyi yapma gayretinde olan çalışan kadınların büyük payı var. ”

Hâli hazırda yürüttüğünüz başka hangi projeleriniz var?

ELA GÜNEŞ Pandemi sürecinde Halk Kuleleri dışında, Kocaeli’nde yapılan Yarımca Oyak Port projesi idari binası ve servis binalarının yanı sıra Azerbaycan’da geliştirilen taze meyve-sebzeye yönelik büyük bir lojistik merkezinin projelerini hazırladık. Henüz ilk aşamalarında olan Tatvan’da otel, Hatay’da alışveriş merkezi, Çerkezköy’de lojistik depo için konsept tasarım ürettik. Ayrıca geçmişteki bazı projelerimizin revizyonları ile ilgilendik. Personelimizle birlikte evden çalışma düzenine geçtik, buna uygun ofiste bazı değişiklikler yaptık. Pandemi sonrası için henüz kesin bir karar almış değiliz. Önümüzdeki günlerin ihtiyaçlarına uygun, sağlıklı çalışma ortamının sağlanması önceliğimiz olacak şekilde yeni kararlar alacağız.

Gelelim mimariye kadın dokunuşunun önemine... Üç kadın mimar olarak bu konuda neler söylersiniz? Çalışmaların etkileyici bulduğunuz kadın mimarlar hangileri?

İLKAY KILINÇ Kadın mimarlar olarak projelere çok yönlü bakabiliyoruz, proje ihtiyaç ve gerekliliklerini hızlı kavrayabiliyoruz ve ona

göre organizasyon oluşturabiliyoruz. Kadınların aynı anda birden fazla konuyu düşünüp organize etmesinden kaynaklı galiba. İş yapışa yansımaları bu şekilde. Mimaride daha çok estetik yönü ile hem farklılaştırmaya çalışmaya hem de çeşitliliği artırma olarak yansıtığımızı düşünüyoruz. Bir de mimari eserden çok yeni kuşakların yetiştirilmesinde daha çok dokunuşumuz varmış gibi geliyor. Çalışmalarını etkileyici bulduğumuz kadın mimarlardan RCR Arquitestes kurucularından Carme Pigem’i söyleyebiliriz.

Türkiye’de, erkek egemen diyebileceğimiz inşaat sektöründe kadın mimar olmanın zorlukları neler? Bu zorlukların üstesinden nasıl gelebileceğinizi düşünüyorsunuz?

ELA GÜNEŞ Maalesef kadınlar önyargıları kırmak için daha fazla çalışmak, daha fazla özveride bulunmak, daha düşük ücrete razı olmak zorunda kalıyorlar. Ancak son on senede sektörde kadınlar adına olumlu değişimler olduğunu hissediyoruz, kadın emeği artık hak ettiği saygıya bir parça daha yakın. Bunda da işini iyi yapma gayretinde olan çalışan kadınların büyük payı var.

İLKAY KILINÇ Hemen hemen her meslek grubunda erkek egemen bir durum var. Kadının mesleğini yapışına karşı bir önyargı var. Meslektaştan önce kadın kimliği muhatap alınıyor. Şansımıza projenin önemini bilen, kadın mimarlara güvenen işverenlerle çalıştık. Aslında piyasada işlerin yürütmesini sağlayan, arka planda sorumluluk sahibi, sebat gösterenler kadın mimarlardır. Kadınlar her zaman daha azyyla yetinip daha fazla sorumluluk alıyor. Zorluklar sadece bize ve bizim ülkemize özgü değil. Şimdiye kadar kazanılmış hakların üzerine bir şeyler ekleyerek hiç olmazsa bunlara sahip çıkarak, bu kazanımların ne kadar önemli olduğunu önce kendimiz anlayarak, sonra anlatarak, örnek olarak zorlukların üstesinden gelebiliriz.

Size göre Türkiye’de mimarlığın en güçlü ve en zayıf yönleri neler? Ülkemizin ne tür projelere ihtiyacı olduğuna inanıyorsunuz?

İLKAY KILINÇ İnşaat yapımı konusunda hem Türkiye’de hem dünyada oldukça uzmanlaştık. Büyük ve kompleks yapıları hızlı bir şekilde yapıyoruz. Ancak konsept oluşturma ve proje yapma konusunda henüz çok erken bir dönemdeyiz. Kendi kültürümüzü tanıma-

“ Pandemi ile beraber nefes alacağımız alanlara ihtiyacımız olduğunu, bir evin balkonunun bile ne kadar kıymetli olduğunu gördük. İnsana değer veren, insancıl projeler yapmaya ihtiyacımız var. ”

yoruz, okullarımızda da bu zengin kültürün eğitimini vermiyoruz. Belki çok az değinip geçiyoruz. Oysa her yörenin (gerek ahşap gerek taş gerekse kerpiç malzemelerden) kendine has özellikli yapıları var. Bizler ne bu teknikleri biliyoruz ne de öğretilmiş devamlılık sağlayabiliyoruz. Sürdürülebilirlik konuları gündeme geldiği için biraz bu kültürün farkında olabildik. Özellikle yapılarımızda bireysel çabalar gösterenler var ama onlar genele ulaşamıyor, bu çabalara da yeterince önem vermiyoruz. Zayıf yönü kültürel zenginliğimizi günümüze adapte edememek diyebiliriz. Pandemi ile beraber nefes alacağımız alanlara ihtiyacımız olduğunu gördük. Bunu sadece yeşil alan-park olarak düşünmemek lazım, bir evin balkonunun bile ne kadar kıymetli olduğunu gördük. Kısacası insana değer veren, insancıl projeler yapmaya ihtiyacımız var.

Sürdürülebilir mimarlık kavramı son yıllarda sıkça çıkıyor karşımıza. Mimarlığın sürdürülebilir ve ekolojik boyutuyla ilgili düşüncelerinizi, sizin projelerinizde ne derece hayata geçtrdığınızı paylaşabilir misiniz? Bu kavramlar ülkemizde yeterince doğru algılanıyor, özümseiyor ve uyguluyor mu? Bu konuda nasıl ilerleme sağlanabilir?

FUNDA ERDEMLİ Ekolojik gelişmeler tüm dünyanın gündeminde olan, öncelikli bir konu. İklim krizi ile birlikte gelecek nesillere nasıl bir dünya bırakabileceğimiz hakkında endişelerimiz var. Ekolojik tehlikeler ve sonuçları ile ilgili konularda ülkemiz izleyici-uygulayıcı konumda, geliştirici-önleyici sıfatıyla yer almıyor. Biz mimarlar bu konuların farkında olsak da yerel yönetimler belirli kısıtlamalar ve kurallar koymadan, bazı yatırımcılar bütçe ayırmak istemiyor. O zaman da piyasadaki rekabet koşulları bu konulara çözüm üretmek isteyen gruplar için zorlayıcı olabiliyor. Kırsal yaşam ve kent yaşamının yeniden programlanacağı, kırsal-kent ilişkilerinin yeniden düzenleneceği günler bizi bekliyor. Kırsal yaşam ekolojik düzene uyum sağlarken, kent yaşamı ekolojik düzeni kendine göre evrimleştiriyor ve iklim krizini tetikliyor. Bu yüzden gelecek nesillerin bu konular üzerine eğilip, kırsal yaşam ilkelerini kent yaşamına adapte etmek üzere çalışarak, sürdürülebilir mimarlık kavramının yeniden tarifleneceğini düşünüyorum. Yeni bir yaşam şekli hepimizi bekliyor. ▲